

O‘ZBEKISTONDA TURIZM SOHASIDA TRANSPORT XIZMATLARINING NARXLARI TAHLILI

Sattorova Shahina, Almardonov Ròzi, Yunusova Sarvinoz

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti 7 TU-24guruh talabalari

Annotatsiya: Mazkur maqolada O‘zbekiston Respublikasida turizmni rivojlantirish jarayonida transport xizmatlarining ahamiyati va narxlari tahlili amalga oshirildi. Transport turlari, ularning narxlari va sifat ko‘rsatkichlari o‘rtasidagi bog‘liqlik batafsil yoritildi. Turizm infratuzilmasini takomillashtirish va sayyohlar uchun transport xizmatlarining iqtisodiy samaradorligini oshirishga qaratilgan tavsiyalar keltirildi.

Kalit so‘zlar: transport xizmati, turizm, narx tahlili, transport infratuzilmasi, iqtisodiy samaradorlik.

Kirish. O‘zbekistonning boy tarixiy va madaniy merosi mamlakatni jahon turistik bozorida raqobatbardosh qiladi. Ammo turizmni muvaffaqiyatli rivojlantirish uchun xizmatlar sifati va narxlari o‘rtasidagi muvozanatni ta‘minlash muhim hisoblanadi. Transport turizm infratuzilmasining asosiy qismi bo‘lib, uning narxi va sifati sayyohlar oqimiga bevosita ta‘sir ko‘rsatadi. Bu maqolada O‘zbekistonda turizm transport xizmatlarining narxlari, ularning sayyohlar uchun iqtisodiy jihatlari tahlil qilinadi va mavjud muammolarni hal qilish yo‘llari taklif etiladi.

Metodologiya

Tadqiqot quyidagi usullar yordamida amalga oshirildi:

1. Statistika tahlil: 2020–2023-yillar davomida O‘zbekistondagi turizm transport xizmatlari narxlarining o‘zgarishi o‘rganildi.
2. Taqqoslash usuli: Aviatsiya, temir yo‘l, avtobus va yengil avtomobil xizmatlarining narxlari taqqoslandi.
3. So‘rovnoma: Mahalliy va xorijiy sayyohlardan transport xizmatlari sifatiga qoniqish darajasi bo‘yicha ma‘lumotlar to‘plandi.
4. Iqtisodiy tahlil: Transport xizmatlari narxlarining turistik faoliyat rentabelligiga ta‘siri hisoblandi.

Natijalar va tahlil

1. Transport xizmatlari turlari bo'yicha narx tahlili:

O'zbekistonda mavjud transport vositalarining narxlari quyidagicha tahlil qilindi:

Aviatsiya:

Aviakompaniyalar tomonidan ichki va xalqaro reyslar uchun narxlar sezilarli farqlanadi. Masalan, Toshkent–Urganch yo'nalishi bo'yicha o'rtacha narx \$60-80 oralig'ida, bu mahalliy turistlar uchun qimmat.

Temir yo'l:

"Afrosiyob" tezyurar poyezdi narxlari nisbatan yuqori (\$25-40), lekin qulaylik va vaqt tejamliligi bilan ajralib turadi. Oddiy poyezd xizmatlari arzonroq, ammo xizmat sifati past.

Avtobus va taksi:

Avtobuslar narxi o'rtacha darajada (\$10-15), lekin uzoq masofalar uchun sayyohlar orasida unchalik mashhur emas. Taksi xizmatlari esa shahar ichida qulay, ammo narxlari tartiblanmagan.

2. Narx va sifat o'rtasidagi bog'liqlik:

Sayohatchilar bilan olib borilgan so'rovnoma natijalariga ko'ra, qimmat xizmatlar yuqori sifatni kafolatlasa-da, barcha sayyohlar uchun maqbul emas. Mahalliy infratuzilma past darajada rivojlangan hududlarda xizmatlarning sifati narxiga mos emas.

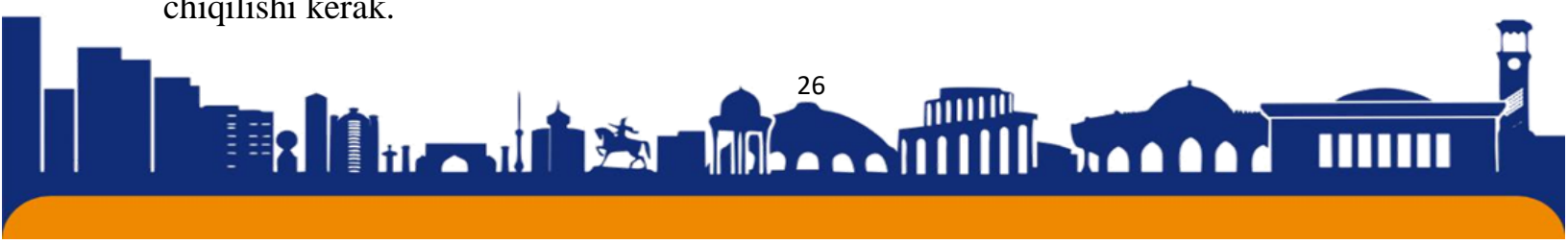
3. Hududiy farqlar:

Buxoro, Samarqand va Xiva kabi mashhur turistik shaharlarda transport narxlari nisbatan yuqori, bu esa turistlarni boshqa vositalardan foydalanishga majbur qiladi. Chekka hududlarda esa xizmatlar yetishmasligi sayohatchilarning qiyinchiliklariga sabab bo'ladi.

Xulosa va tavsiyalar

Mazkur tadqiqot asosida quyidagi xulosalar va tavsiyalar ilgari suriladi:

1. Narxlarni tartibga solish: Transport xizmatlari narxlarini turli sayyohlik toifalari uchun moslashtirish zarur. Mahalliy va xalqaro turistlar uchun maxsus tariflar ishlab chiqilishi kerak.

2. Hududiy transport infratuzilmasini rivojlantirish: Chekka hududlarda transport xizmatlarini yaxshilash orqali turistlar oqimini oshirish mumkin.

3. Yangi texnologiyalarni joriy etish: Mobil ilovalar orqali transport xizmatlari haqida ma'lumot olish imkoniyatlarini kengaytirish kerak.

4. Xalqaro hamkorlik: Xorijiy aviakompaniyalar bilan hamkorlikni kengaytirish orqali ichki va xalqaro reyslar sonini oshirish lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Turizmni rivojlantirish strategiyasi to'g'risida"gi qarori, 2023-yil.
2. O'zbekiston Davlat statistika qo'mitasi hisobotlari, 2020–2023-yillar.
3. Jahon sayyohlik tashkiloti (UNWTO) ma'lumotlari.
4. Mintaqaviy transport infratuzilmasi bo'yicha tadqiqot materiallari.
5. Sayohatchilar o'rtasida o'tkazilgan so'rovnoma natijalari, 2023-yil.

